

รธน. มาตรา ๒๙ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐

พ.ร.บ. ล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๑๗ วรรคสอง

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติที่วางหลักการจำกัดสิทธิและเสรีภาพจะกระทำมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และต้องกระทำเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพไม่ได้ มาตรา ๔๘ เป็นบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน และมาตรา ๕๐ เป็นบทบัญญัติคุ้มครองเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ และการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๑๗ วรรคสอง กำหนดให้กรณีลูกหนี้เสนอผู้ทำแผนด้วย ให้ผู้ทำแผนที่ลูกหนี้เสนอเป็นผู้ทำแผน เว้นแต่จะมีมติของเจ้าหนี้ฝ่ายเจ้าหนี้ที่มีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ซึ่งได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น จึงจะให้บุคคลอื่นเป็นผู้ทำแผนได้ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้แผนฟื้นฟูกิจการได้รับการยอมรับจากที่ประชุมเจ้าหนี้โดยให้โอกาสเจ้าหนี้ได้มีมติเลือกผู้ทำแผน อีกทั้งให้สิทธิลูกหนี้มากกว่าเจ้าหนี้ เนื่องจากเจ้าหนี้จะต้องใช้จำนวนคะแนนเสียงของมติดังกล่าวจึงจะได้บุคคลที่เจ้าหนี้เสนอผู้ทำแผน มิได้กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิในทรัพย์สินและเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม อีกทั้งการเลือกผู้ทำแผนโดยมติของที่ประชุมเจ้าหนี้ตามบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าว ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจพิจารณาตั้งบุคคลใด ๆ ซึ่งที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติเลือกเป็นผู้ทำแผนได้ตามพฤติการณ์แห่งคดี มิได้บังคับให้ศาลตั้งบุคคลซึ่งที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติเลือกเป็นผู้ทำแผนในทุกกรณี ประกอบกับพระราชบัญญัติล้มละลายฯ ได้บัญญัติให้มีการออกกฎกระทรวงว่าด้วยการจดทะเบียนและการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำแผนและผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ พุทธศักราช ๒๕๔๕ เพื่อให้ความคุ้มครองกิจการของลูกหนี้มิให้ผู้ทำแผนที่เจ้าหนี้แต่งตั้งทำแผนเอื้อประโยชน์แก่เจ้าหนี้หรือครอบงำกิจการลูกหนี้

การที่ผู้ร้องอ้างว่า การขอให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จะต้องเป็นกรณีที่ศาลล้มละลายยังมิได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด ลูกหนี้จึงยังมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินต่าง ๆ ของตน เห็นว่า สิทธิลูกหนี้ในกรณีขอฟื้นฟูกิจการไม่แตกต่างจากกรณีที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด เพราะเมื่อศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแล้ว อำนาจหน้าที่ในการจัดกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้อย่อมสิ้นสุดลงและตกแก่ผู้ทำแผน การตั้งผู้ทำแผนตามบทบัญญัติดังกล่าว แม้จะมีผลทำให้ลูกหนี้ถูกจำกัดสิทธิในทรัพย์สินและจำกัดเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมก็ตาม แต่ก็เป็นสิ่งจำเป็น เพราะเป็นมาตรการที่ดำเนินการกับลูกหนี้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัว และเพื่อให้ผู้ทำแผนเข้ามาวิเคราะห์ถึงสภาพการณ์และปัญหาของกิจการและจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ เพื่อนำไปบริหารกิจการที่กำลังตกต่ำในพื้นที่คืนสภาพเดิม เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพเท่าที่จำเป็นและไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ อีกทั้งมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐

ย่อโดย นายธีรชัย เทียมทอง
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

นางสาวไปรยา ทศนสกุล
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๑๑

นางสาวธาริณี มณีรอด
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๔

นายมนตรี กนกวารี
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี รักษาการแทน
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ